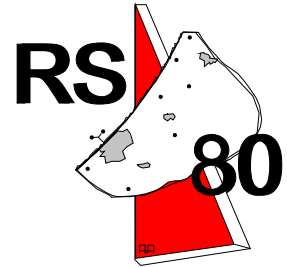

De Lier, 25 september 2010

Namens onze hele crew wil ik u van harte welkom heten op onze eerste tocht van de 31^e winterserie. De parkoersbouwers hebben hun uiterste best gedaan om u in deze winterserie weer 10 mooie tochten te kunnen aanbieden. Waar de tocht van vandaag ons naar toe brengt kunt u lezen in de info welke komt van de hand van Piet Berg.

Het is ook de eerste sinds de oprichting van RS80 zonder de actieve inbreng van Klaas de Heij. Klaas was en is onmisbaar voor RS80 en de wijze waarop de organisatie de winterwandeltochten heeft vormgegeven. De huidige crew wil daaraan in dezelfde geest een waardig vervolg geven en hoopt dat aan het einde van de serie uw oordeel zal zijn dat Klaas niet onvervangbaar is gebleken.

Vorig jaar hadden we op de eerste tocht 376 deelnemers en het is altijd weer spannend om te weten hoeveel deelnemers we dit jaar weer mogen begroeten.

De afgelopen zomer hebben meerdere trouwe RS80 wandelaars problemen met hun gezondheid ervaren. De informatie hierover kunt u op onze website inzien. Deze info wordt door Ineke Gerritsjans up to date gehouden op de lief en leed pagina.

Als bestuur werden wij geconfronteerd met de gezondheidsproblemen van onze leden van de verzorgingspost. Jan Buitenhuis is na knie- en hartproblemen gelukkig weer uit het ziekenhuis ontslagen en Arie-Jacob is inmiddels geholpen aan een liesbreuk. De herstelperiode zal zeker geruime tijd in beslag nemen en wij wensen ze veel sterkte toe tijdens hun revalidatieperiode.

Ik wens u namens de gehele crew veel wandelplezier toe en heeft u op- of aanmerkingen geef deze dan aan mij door. Wij kunnen als organisatie daarmee zeker ons voordeel doen.

Johan van Dijk

Voorzitter

RS80 embleem Heeft u nog geen embleem? Er zijn nog emblemen bij de starttafel te koop. Kosten € 2,50 per stuk.

E-mailadres Geef uw e-mailadres op via de openingpagina van onze website www.RS80.nl Wij kunnen u dan via de mail snel informeren over bijvoorbeeld wijziging van startlocatie, het al of niet doorgaan van een tocht bij ijzel, sneeuw, wegomleidingen etc.

Foto's Na afloop van de wandeling kunt u een of twee dagen later de op de route gemaakte foto's bekijken op onze website.

Volgende wandeltocht: 9 oktober a.s. Zoetermeer

Startlocatie Dutch Water Dreams, v.d. Hagenstraat 3 ,2722 NT Zoetermeer

Met de Auto: Route vanuit Den Haag over de A 12 , afslag 7 Zoetermeer/Pijnacker, links afslaan op Oostweg N470, rechts aanhouden op Ramp, links afslaan op Bleiswijkseweg, rechts afslaan op Fokkerstraat, daarna links afslaan op van der Hagensraat en links aanhouden tot startlocatie.

Randstadrail 3 Zoetermeer Centrum West,

Bus 173 Fokkerstraat

Vrijwilligers gevraagd:

Mocht u of misschien uw partner niet meer in staat zijn om 25 km te wandelen maar u wilt zich toch op enige manier inzetten voor RS 80 als vrijwilliger voor bijvoorbeeld het uitzetten van tochten, het peilen van route's, assisteren op de koffiepost of op de startlocatie, promotionele activiteiten, bestuurlijk of in welke activiteit dan ook u bent van harte welkom.

Info

Vandaag bijten we de spits af in De Lier, dat de zuidoostelijke flank vormt van de Glazen stad. Wanneer De Lier voor het eerst bewoond werd, is niet precies te zeggen. Wel blijkt uit bodemvondsten uit de omgeving, dat het gebied al ver voor de Romeinse tijd bewoond werd. Dit, terwijl het gebied moerassig was en op weinig plekken bewoonbaar. Het gebied kon zich in de loop van de tijd ontwikkelen door de aanleg van eenvoudige dijkjes. Hierdoor werd het mogelijk om graan te verbouwen. De Lier werd voor het eerst genoemd in 1201 in een oorkonde van de graaf van Holland.

Doordat het landbouwgebied te drassig werd voor het verbouwen van graan, gingen de boeren over op vlasteelt. Tot ver in de 19e eeuw werd er in De Lier vlas verbouwd. Toen het vlas nog handenwerk was, werd er aardig mee verdiend. Dit hield op met de komst van machines en verdween daardoor compleet. Hierdoor ging men over op tuinbouw en met name de teelt van aardappelen en spruiten. Later gingen de tuinders over op het telen van groente en fruit onder glas. Eerst nog onder platglas, later in kassen. In het begin van de twintigste eeuw beleefde de Westlandse druif zo zijn glorie tijd.

Vanaf het jaar 1891 werd op de woensdag en zaterdagavond vanaf zeven uur groente en fruit verkocht in het plaatselijke café, waar de producten werden uitgestald op het biljart. Later verrezen er in het buurtschap Westerlee de eerste loodsen en kreeg de Veiling Westerlee gestalte. Dit is later uitgegroeid tot een complex van 30 hectare. In 1997 is deze veiling samen met andere groenteveilingen gefuseerd en werken nu onder de naam The Greenery. Jan van de Berg, onze parkoersbouwer van vandaag, voert ons rond door dit gedeelte van de glazen stad.

We verlaten al snel de bebouwde kom en merken dat de kassen steeds groter en hoger worden en de wegen daartussen breder en rechter. Dat alles om het vrachtverkeer te accommoderen. Toch heeft Jan nog veel authentieke smalle en tamelijk verkeersarme wegen gevonden om ons door dit deel van de agro-industrie in de Dorppolder, Kralingerpolder en Oude Campspolder te leiden. We passeren daarbij haast ongemerkt het buurtschap Oostbuurt en landen aan in de buurtschap Burgerdijk. Aan de Burgerdijkseweg vinden we onze koffiepost. Het kassencomplex daarachter meet zo'n 5 hectare, maar zoals deze zijn er velen in de omgeving.

We vervolgen onze tocht door het kassengebied, passeren de vroegere woonplaats van schaatscoryfee Kees Broekman en lijken koers te zetten naar de westrand van Maassluis, maar buigen om naar Maasdijk. In de middeleeuwen was Maasdijk een vissersgehucht. Het gebied wat behoorde tot de 's-Gravenzandse buitengorzen, werd bedijkt in 1238. Vanaf de Noldijk bij Maasland tot de Kapittelduinen bij 's-Gravenzande werd er een dijk aangelegd. Gravin Machteld en haar zoon Willem hebben de aanleg van deze dijk, meestal Maasdijk genoemd, met eigen middelen bekostigd.

De Maasdijk vormde in de 13e eeuw de enige bescherming van de rivier de Maas. De bewoners waren de verplicht om vijftig roeden van de zeedijk te onderhouden. Vissers gingen zich er vestigen en oefenden er hun werk uit en op en rond de dijk ontstond een gehucht. Het oudste deel van Maasdijk is het Honderdland, gelegen tussen de oude Maasdijk en de later aangelegde nieuwe dijk langs de Maas. Vanaf Maasdijk keren we via het buurtschap Westerlee en een paar mooie stukjes De Lier terug naar de startlocatie.